

20.7.2025

רופאות ורופאים יקרות/ים

הנדון: חריגות שכר בשכרם ובתנאי העסקתם של רופאי שירותי בריאות כללית

כידוע, לפני למעלה משש שנים, בחודש פברואר 2019, פתח אגף האכיפה במשרד הממונה על השכר באוצר, בהליך שימוע כנגד רופאי שירותי בריאות כללית, מכוח חוק יסודות התקציב, עקב טענות לחריגות שכר בנוגע ל - 24 רכיבים שונים, ששולמו לטענתו לרופאי כללית ביקר, מעבר לאלה שאושרו על ידו במסגרת ההסכמים הקיבוציים החלים על הרופאים.

חוק יסודות התקציב מקנה לממונה על השכר במשרד האוצר סמכויות רחבות היקף בין היתר בכל הנוגע לתשלומי שכר המשולמים על פי הסכמים שלא אושרו על ידו ובכלל זה הסמכות להורות על ביטולם ועל השבתם של תשלומים אלה שקיבל ביקר העובד, רטרואקטיבית בגין כל השנים בהן הם שולמו לו באופן חורג כאמור, זאת אף אם כללית הסכימה לשלם ואף אם כבר הסתיימו יחסי העבודה.

ההסתדרות הרפואית בישראל ("הר"י") וארגון רופאי שירותי בריאות כללית ("ארק"ח") ניהלו עשרות דיונים ארוכים ואינטנסיביים הן מול משרד הממונה על השכר באוצר והן מול שירותי בריאות כללית ("כללית"), על מנת לבטל את דרישת האוצר להפסקת התשלום בגין רכיבי שכר אלה כמו גם את דרישתו להשבתם על ידי הרופאים את התשלומים ששולמו בגינם.

למרבה הצער, בחודש אפריל 2021, הוציא הממונה על השכר באוצר החלטה, בה הוא הודיע כי על כללית להפסיק את התשלום לרופאים בגין רכיבי השכר חורגים וקבע חובת השבה רטרואקטיבית של ארבע שנים אחורה בגין הסכומים ששולמו ביקר.

הר"י המשיכה ונאבקה כנגד החלטת הממונה על השכר ובחודש יולי 2021, פנתה להליך משפטי בבית הדין האזורי לעבודה בדרישה לבטל את החלטת הממונה על השכר במשרד האוצר.

לאחר למעלה משנתיים וחצי של דיונים משפטיים בבית הדין לעבודה, ניתן ביום 9.11.2023 פסק דינו של בית הדין האזורי לעבודה בו למרבה הצער אישר בית הדין את החלטת הממונה על השכר ואת חובת ההשבה שנקבעה על ידו בגין התשלומים החורגים וקבע כי "דרישת ההשבה היא לגיטימית ומקורה בסמכות שהוענקה לממונה בסעיף 29 (ב) לחוק".

למרות שברובם ככולם של המקרים, הערכאות השיפוטיות לא התערבו בהחלטות הממונה על השכר נוכח הסמכות הרחבה שניתנה לו בחוק, הר"י לא ויתרה והגישה ערעור על פסק הדין, לבית הדין הארצי לעבודה.

בחודש מרץ 2024, התקיים דיון בערעור שהוגש על ידי הר"י בפני הרכב שופטי בית הדין הארצי בסיומו הוחלט השופטים את הצדדים לנהל משא ומתן ולהגיע להסכמות בדבר רכיבי השכר החורגים ובדבר שיעור ותקופת ההשבה בגינם.

במצב שנוצר ונוכח החלטת בית הדין הארצי, נוהל משא ומתן על מנת לנסות ולהגיע עם משרד הממונה על השכר להסכמות שתהיינה אופטימליות ביותר עבור הרופאים, אשר ימזערו ככל הניתן את הפגיעה בהם ויצמצמו את תקופת ההשבה שנקבעה.

במהלך כל השנה האחרונה קיימה הר"י משא ומתן ארוך ואינטנסיבי בסיומו הצלחנו להגיע להסכמות בקשר לרכיבי השכר החורגים שנתבעו על ידי הממונה על השכר באוצר וכן הצלחנו לצמצם את תקופת ההשבה הרטרואקטיבית של כל רופא, בגין תשלומים חורגים, לשנה אחת בלבד (במקום חובת השבה של 4 שנים שאושרה על ידי בית הדין האזורי בפסק הדין).

בהתאם לכך נותרו רק שלושה נושאים הרלוונטים לכל רופאי כללית, בגינם נקבע על ידי בית הדין לעבודה בפסק דינו כי שולמו להם תשלומים חורגים והם הוסדרו בהסכם קיבוצי שנחתם בין הצדדים ביום 14.7.2025 כמפורט להלן:

1. תשלום בִּיתֶר של כ - 4 ימי הבראה בכל שנה (בהתאם לותק הרופא), מעבר למכסת ימי ההבראה לה זכאים הרופאים.

נוכח קביעת בית הדין כי רופאי כללית קיבלו מספר רב יותר של ימי הבראה מאשר מספר ימי ההבראה הנהוגים במדינה, הרי שכבר בעת החתימה על הסכם השכר הקיבוצי לכלל הרופאים שנחתם ביום 30.9.2024 ועל מנת להסדיר חריגה זו ולמזער את הפגיעה האמורה ברופאי כללית, הר"י עמדה על כך, שהחל משנת 2026 יקבל כל רופא החל מהשנה השביעית לעבודתו אצל המעסיק, שני ימי הבראה נוספים לכל שנה.

בנוסף, הצלחנו להגיע להסכמה עם משרד האוצר לפיה, רופאים שקיבלו דמי הבראה בשנת 2024, קרי: לפני שתוקנה ועודכנה מכסת ימי ההבראה בהתאם לדרישות האוצר, ימשיכו לקבל יום הבראה אחד נוסף, מעבר מכסה החדשה, וזאת עד למדרגת הותק הבאה של הרופא.

אשר לעצם ימי ההבראה החורגים שניתנו לרופאי כללית משך שנים רבות, הוסכם כי רופאים שקיבלו תשלומים חורגים בגין דמי הבראה כאמור, ישיבו בגינם 3,000 ₪ בלבד לכל היותר ויפחתו להם 2-3 ימי הבראה בכל שנה, בהתאמה למכסה לה זכאי הרופא על פי ויתקו (במקום הפחתה של 3-4 ימי הבראה, זאת לאחר שהוסכם כאמור עם האוצר על המשך תשלום יום הבראה אחד נוסף).

2. אי יישום הוראות ההסכם הקיבוצי משנת 1964 בדבר ניכוי מהשכר בגין עיסוק בפרקטיקה פרטית

בהסכם הקיבוצי משנת 1964 החל על רופאי המדינה ועל רופאי כללית, נקבע כי רופא אשר עוסק בפרקטיקה פרטית ינוכה לו 5% מהשכר הכולל. בית הדין קבע כי כללית לא יישמה את הוראות ההסכם הקיבוצי ולא ניתנה לרופאי כללית שעסקו בפרקטיקה פרטית את הניכוי האמור.

לאחר משא ומתן עם הממונה על השכר, סוכם שכל רופא אשר יעסוק בפרקטיקה פרטית כרופא עצמאי במגזר הציבורי (בגוף נתמך או בגוף מתוקצב כגון קופות החולים וכד'), לא יהיה חייב בניכוי כלשהו מהשכר. הניכוי מהשכר יהיה רק מרופא אשר החל ממועד חתימת ההסכם הקיבוצי יעסוק בפרקטיקה פרטית במגזר הפרטי וינוכה לו 5% מהשכר וכן אחוז מסויים מתוספת תפוקה או מתוספת מנהל מרפאה, לפי העניין.

רופא אשר עסק במועד חתימת ההסכם הקיבוצי בפרקטיקה פרטית וימסור הצהרה בעניין זה עד ליום 15.9.2025, לא ינוכו משכרו ניכויים כלשהם בגין העיסוק בפרקטיקה פרטית.

3. פדיון וצבירת ימי חופשה מעבר למכסת ימי החופשה המותרת על פי ההסכמים הקיבוציים

משך שנים רבות אפשרה כללית צבירה ופדיון ימי חופשה שנצברו מעבר למכסה המותרת כאמור. על מנת להמנע מחריגת שכר בעניין זה הוסכם כי **לרופאים אשר נצברו לזכותם ימי חופשה מעבר למכסה המותרת, תינתן האפשרות לנצל את ימי החופשה החורגים במהלך שנה - שלוש שנים, בהתאם למספר ימי החופשה החורגים שנצברו לזכותם והם ימחקו רק אם הרופא לא ניצל אותם. כל רופא יקבל מכללית הודעה בדבר מספר ימי החופשה החורגים שנצברו לזכותו ואת התקופה בה הוא יהיה רשאי לנצלם.**

מעבר לשלושת הנושאים הללו יש עוד ארבעה רכיבי שכר חורגים, בגינם שולמו **לחלק** מהרופאים תשלומים ביתר ושאותם כאמור הצלחנו לצמצם מתוך 24 רכיבים שנתבעו על ידי משרד האוצר. רכיבים אלה רלוונטים רק לחלק קטן מהרופאים והם יעודכנו אודותם באופן פרטני.

אין לנו אלא להצר על ההליכים שקיים משרד הממונה על השכר כנגד רופאי כללית ועל השימוש בסמכויות רחבות ההיקף שניתנו לו מכוח החוק אשר הובילו אותנו למאבק האמור שנמשך למעלה מ- 6 שנים.

אנו תקווה כי עם סיום הפרשה האמורה, ימנע משרד האוצר מהליכים נוספים בטענות לחריגות שכר ויפעלו לקיום יחסי עבודה טובים ופוריים.

הר"י כמובן תמשיך ותעמוד לרשות הרופאים לכל דבר ועניין וכל רופא מוזמן לפנות אלינו ולהתייעץ בכל הנוגע לנושאים ולרכיבי השכר הרלוונטים לו בטלפון : 03-6100523 או במייל mia@ima.org.il.

שלכם,

פרופ' ציון חגי, יו"ר

ההסתדרות הרפואית בישראל